

REGULERING AV FISKET ETTER LODDE VED GRØNLAND - ISLAND - JAN MAYEN SESONGEN 2003/2004

1. Avtalesituasjonen

1.1. Trepartsavtalen

Trepartsavtalen mellom Grønland, Island og Norge fra Reykjavik 20. mai 1998 hadde gyldighet frem til 30. april 2001. Avtalen ble i 2001 forlenget med 2 år jf. avtalens artikkel 14, og avtalen løp dermed frem til 30. april 2003. Høsten 2002 varslet Island at de forbeholdt seg retten til å ikke fornye trepartsavtalen for neste periode. Siden 1. mai 2003 har en ikke hatt noen gyldig trepartsavtale om loddebestanden i farvannene mellom Grønland, Island og Jan Mayen. I juni 2003 vil det bli gjennomført nye konsultasjoner mellom partene.

Fiskeridirektøren legger til grunn at utfallet av disse konsultasjonene kan få betydning for årets kvoteregulering. Kommer en fram til en enighet med Island og/eller Grønland som omfatter adgang til disse lands soner, kan det være aktuelt å foreslå at opplegget en har hatt tidligere år videreføres. Blir en stående uten avtale kan det være mest hensiktsmessig å foreslå en flat maksimalkvote med hensyn til de kvantum som kan fiskes i Islands økonomiske sone (IØS) henhold til smutthullavtalen og i Grønlands sone (GS) i henhold til EU-avtalen. Fiskeridirektøren forutsetter at hvis det ikke oppnås enighet om en ny avtale, så vil Norge fastsette en unilateral kvote som kan fiskes i Fiskerisonen ved Jan Mayen.

1.2. Smutthullavtalen

Som et resultat av avtalen mellom Russland, Island og Norge (Smutthullavtalen), får Norge årlig overført et kvantum lodde fra Island. Størrelsen på overføringen henger sammen med den norske overføringen av torsk til Island. Overføringen av torsk er en fast prosent av TAC på torsk, slik at loddelementet er uavhengig av TAC på lodde. Hele den islandske overføringen av lodde til Norge kan fiskes i IØS, og medfører også en økning (i forhold til den tidligere trepartavtale) fra 30 til 35 norske fartøy (20 til 25 i vintersesongen) som kan fiske i IØS samtidig. For sesongen 2003/2004 vil overføringen være på 13.982 tonn lodde til Norge. Dette er det samme som for sesongen 2002/2003

1.3. Norge/EU

Et element i den årlige kvoteavtalen mellom Norge og EU er en overføring av lodde i grønlandsk sone til Norge. Kvoten fra EU må fiskes innenfor kalenderåret, og er i år fastsatt til 6.700 tonn. Dette er samme nivå som i fjor.

2. Loddefisket ved Island, Grønland og Jan Mayen

2.1 Kort historikk

Fangstene av lodde i perioden fra 1978 til 2001 har variert i størrelsesorden fra 0 tonn i sesongen 1982/83 til 2.043.000 tonn i 1997/1998 sesongen. Av de årlige fangstene har islandske fartøy i gjennomsnitt fisket vel 80 %, og norske fartøy omlag 11 % . Det resterende kvantum har hovedsakelig vært fisket av færøyske

fartøy, etter avtale med Grønland. I de siste årene har imidlertid også Grønland deltatt i dette fisket med egne fartøy.

Før 1985/86-sesongen fisket norske fartøy kun sommerlodde. Fisket foregikk i fiskerisonen ved Jan Mayen (FJM), inklusive området mellom midtlinjen Jan Mayen - Grønland og delelinjen mellom Grønland og Jan Mayen. I 1985/86-sesongen fisket norske fartøy for første gang både vinter- og sommerlodde i området. I perioden fra 1987 og frem til i dag har norske fartøy i hovedsak fisket i IØS og GS. Til orientering er det vedlagt tabell over norske fartøys loddefangster ved Island, Grønland og Jan Mayen fra 1978 til 2002.

2.2 Loddeseongen 2002/2003

Ved sesongstart var Norges kvote på 119.556 tonn, og kvoten var sammensatt av fire elementer. Det første elementet bestod av Norges andel på 8 % av forventet TAC på 1.040.000 tonn som gir et kvantum på 83.200 tonn. Den foreløpige TAC var i samsvar med rådgivningen fra ACFM.

Det andre var en kvote på 6.700 tonn lodde i Grønlands sone som Norge fikk overført av EU i forbindelse med den årlige bilaterale fiskeriavtalen mellom Norge/EU for 2003. Kvoten fra EU måtte fiskes i løpet av kalenderåret 2003.

I tillegg fikk Norge overført 13.982 tonn lodde fra Island som et resultat av avtalen mellom Russland, Island og Norge («Smutthull-avtalen»). I henhold til avtalen kunne hele overføringen på 13.982 tonn lodde fiskes i IØS.

Det fjerde elementet i den norske kvoten var en kompensasjon fra Island på 15.674 tonn, hvorav 35 % av dette 5.486 tonn kunne fiskes i IØS.

Av den totale norske kvoten på 119.556 tonn kunne inntil 48.588 tonn fiskes i IØS, inkludert kompensasjonen fra Island på 5.486 tonn. Kvoten i IØS ble beregnet ved at man tok 35% av Norges andel på 29.120 tonn av forventet TAC og la til kvoten på 13.982 tonn fra "Smutthull-avtalen".

Det var ingen ytterligere kvantumsbegrensninger innenfor den norske kvoten i Grønlands sone eller i fiskerisonen ved Jan Mayen (FJM).

I telefaks av 27. januar 2003 foreslo Island å redusere endelig TAC for sesongen 2002/2003 til 910.000 tonn. Forslaget var basert på nye undersøkelser fra det islandske Havforskningsinstituttet. Forslaget innebærer at norsk kvote reduseres med 10.400 tonn sammenlignet med foreløpig TAC. I henhold til trepartsavtalen ble dermed den norske loddekvoten 72.800 tonn (8 % av TAC). Norske totalkvote var dermed 109.154 tonn for sesongen 2002/2003 inkludert alle kvoteelementene. Den 21. mars 2003 kom Island med et nytt forslag til endelig TAC for sesongen 2002/2003 på 990.000 tonn. Norge aksepterte dette, og norsk totalkvote for sesongen 2002/2003 ble til slutt 115.556 tonn.

I forhold til foreløpig TAC ble norsk kvote i Islandsk økonomiske sone (IØS) redusert med 1.400 tonn (35% av 4.000 tonn) fra 48.588 tonn til 47.188 tonn. Kvoten i IØS inkluderer 13.982 tonn som følge av "Smutthullavtalen" og 35 % av kompensasjonen fra forrige sesong, 5.486 tonn.

Norske fartøy fisket totalt 119.412 tonn lodde sesongen 2002/2003. Av dette ble 49.583 tonn tatt i IØS, mens resten ble fisket i GS. Dette medførte at det gjenstod 144 tonn av den opprinnelige kvoten totalt, mens kvoten i IØS var overfisket med 995 tonn. Kvotereduksjonen til Norge, som følge av det islandske

forslaget til endelig TAC, medførte at Norge overfisket den endelige kvoten med 3.856 tonn totalt og 2.395 tonn i IØS.

3. Vitenskapelige anbefalinger for loddefisket 2003/2004

Anbefalingene fra ICES er ennå ikke tilgjengelige, og kvoten for sesongen 2003/2004 er således ikke fastsatt. En foreløpig TAC-anbefaling for sesongen 2003/2004 vil ventelig foreligge 5. juni 2003.

Loddebestanden overvåkes ved bruk av akustiske målinger som gjennomføres i august, oktober-november og i januar hvert år. Det betyr at man ved starten av fiskesesongen (juni/juli) ikke har et komplett bilde av bestandssituasjonen. Det blir derfor benyttet en metode for fremskriving av bestanden, og det blir anbefalt en foreløpig kvote som er 2/3 av forventet endelig kvote. Denne kvoten blir så justert når resultatene fra undersøkelsene om høsten og vinteren er tilgjengelige. I 2001 medførte denne justeringen at kvotene ble satt opp. I 2002 ble kvotene justert noe ned i forhold til de den foreløpige TAC.

Reguleringen av denne bestanden tar vanligvis sikte på at minimum 400.000 tonn lodde skal være igjen for å gyte etter at fisket er slutt.

4. Kvotesituasjonen 2003/2004

I sesongen 2003/2004 vil Norge i medhold av den bilaterale fiskeriatvaten mellom Norge/EU for 2003 få en kvote på 6.700 tonn lodde i Grønlands sone. Dette kvantum kan fiskes i Grønlands sone eller i Fiskerisonen ved Jan Mayen i kalenderåret 2003. Videre vil Norge, som følge av «Smuthullavtalen», få en kvote på 13.982 tonn som kan fiskes i IØS.

På skrivende tidspunkt er som nevnt TAC ikke fastsatt. Fiskeridirektøren legger i dette forslaget til grunn at anbefalingen fra ACFM vil bli omtrent tilsvarende som for sesongen 2002/2003.

Det er videre ikke inngått noen avtale mellom Island, Grønland og Norge. Det vil bli gjennomført konsultasjoner i begynnelsen av juni 2003 for å se om det er mulig å komme fram til ny trepartavtale. Dersom det ikke kan oppnås enighet vil Norge ensidig måtte fastsette en kvote for norske fartøy for sesongen 2003/2004. Hvorvidt Island kan kreve kompensasjon for norsk overfiske i sesongen 2002/2003 er et åpent spørsmål, som må tas opp under forhandlingene om ny trepartsavtale.

5. Deltakelse

Fisket har tradisjonelt vært forbeholdt fartøy med ringnottillatelse. Som følge av at en del ringnottfartøy vil prioritere andre fiskerier, og at konserveringsbestemmelsene kan være til hinder for at enkelte fartøy deltar, er det ikke grunn til å regne med at hele ringnotflåten vil delta. Med unntak av i 1995/96 - da kun 34 fartøy deltok - har deltakelsen de åtte foregående sesongene variert mellom 53 og 80 fartøy. I sesongen 2002/2003 deltok 78 fartøy. 85 fartøy var påmeldt. Uten avtale med Island og Grønland vil det være mindre interessant å delta. De siste årene har det ikke vært fisket lodde i Jan Mayen sonen.

Fiskeridirektøren foreslår at alle fartøy med ringnottillatelse gis anledning til å delta i loddefisket ved Island, Grønland og Jan Mayen i 2003/2004.

6. Åpningsdato

Siden 1999 har fisket vært åpnet 20. juni. Åpningsdatoen var vært hjemlet i trepartsavtalen. Uten en trepartsavtale står Norge fritt til å bestemme åpningsdato.

I årene før 1997 har fisket blitt åpnet tidligst 1. juli og senest 10. august. En senere åpning av fisket enn det den forrige Trepartsavtalen har gitt adgang til, har blant annet vært begrunnet med hensynet til loddas sterke individuelle vekst i juli måned og ønsket om å tilrettelegge for at en størst mulig andel av den norske loddekvoten skulle kunne fiskes i Jan Mayen sonen.

Tilrettelegging av fiske i Fiskerisonen ved Jan Mayen var basert på at lodda i flere år var observert på vandring nordover fra IØS til FJM i perioden 15. - 25. juli. I de siste sesongene synes det imidlertid som om lodda har opptrådt noe annerledes. I 1993 var det et svært vestlig preg over loddas utbredelse og den var i hovedsak tilgjengelig i Grønlands sone. I 1994/95 - og i 1995/96 sesongen var lodda i det vesentligste tilgjengelig i IØS, mens den i 1996/97 igjen var tilgjengelig i alle tre sonene. Siden sommeren 1996 har det ikke vært fisket lodde i Fiskerisonen ved Jan Mayen.

Fiskeridirektøren viser til at noen hensyn peker i retning av en tidlig åpningsdato, mens andre hensyn peker i retning av en senere åpningsdato. Fiskeridirektøren har de senere år hatt det standpunkt at en senere åpning er å foretrekke når alle forhold vurderes under ett, men vil ikke foreslå en konkret dato fordi næringens syn bør tillegges stor betydning ved valg av tidspunkt for åpning.

Fiskeridirektøren vil på denne bakgrunn be om Reguleringsrådets vurdering når det gjelder dato for åpning av fisket.

Fiskeridirektøren foreslår at fartøy som ønsker å delta i fisket må melde seg til Norges Sildesalgslag i Harstad senest 4 dager før dato for åpning av fisket.

7. Fartøykvoter og øvrige reguleringstiltak

7.1. Dersom ny trepartsavtale blir inngått

Gitt at det inngås ny trepartsavtale mellom Island Grønland og Norge om loddebestanden, vil Fiskeridirektøren gå inn for at den norske kvoten, som tidligere år, fordeles etter universalnøkkelen. Det forutsettes at det fastsettes en faktor for det samlede fisket i alle områder, samt at det fastsettes en egen faktor for fisket i islandsk økonomisk sone.

Fiskeridirektøren foreslår at kvotene pr. fartøy blir fordelt etter "universalnøkkelen".

Fiskeridirektøren legger til grunn at det som i tidligere år kan være hensiktsmessig å overregulere fartøykvotene med 15% - 25%, men at fisket i IØS reguleres med en svært begrenset overregulering. Under forutsetning av at kvoten blir omtrent som foregående sesong, vil fartøyenes kvoter tilsvare 2 - 3 turer, avhengig av fartøyenes basiskvote og lastekapasitet. Overregulering vil imidlertid kunne medføre at fisket blir stoppet når totalkvoten er oppfisket selv om enkelte fartøy ikke har fisket sin kvote.

Fiskeridirektøren foreslår at fartøyene tildeles kvoter med overregulering i forbindelse med reguleringen og avviklingen av loddefisket i Islands sone, i Grønlands sone og i Jan Mayen sonen.

Fiskeridirektøren foreslår at det fastsettes en kvote som begrenser den enkelte fartøys samlede fiske i alle områder, og en egen faktor som begrenser det enkeltes fartøys fiske i Islands sone, og at Fiskeridirektøren kan endre disse faktorene.

Fiskeridirektøren kan stoppe fisket når totalkvoten er beregnet oppfisket, selv om enkelte fartøy ikke har fisket sin kvote.

Fiskeridirektøren foreslår at det kan nyttes faktisk lastekapasitet i fisket, og at de individuelle kvotene kan oppheves etter 10. august dersom det viser seg nødvendig for å sikre at totalkvoten blir oppfisket.

7.2 Dersom ny trepartsavtale ikke blir inngått

Dersom det ikke blir inngått ny trepartsavtale vil Fiskeridirektøren foreslå at det fastsettes flate maksimalkvoter i islandsk og grønlandsk sone. Fiskeridirektøren vil be om Reguleringsrådets vurdering av hvor store slike flate maksimalkvote bør være.

Fiskeridirektøren foreslår at utvelgelsen av fartøy for får delta i en slikt loddefiske i islandsk og grønlandsk farvann skjer ved loddtrekning mellom de fartøy som melder fra om at de ønsker å delta i fisket.

7.2. Adgang til Islands og Grønlands soner

Uansett om det blir inngått ny trepartsavtale eller ikke, så vil smutthullavtalen gir norske fartøyer adgang til IØS for å fiske et begrenset kvantum lodde. Det samme gjelder med hensyn til GS for den loddekvoten Norge har fått i henhold til EU-avtalen.

Fiskeridirektøren ser behov for å etablere en ordning som medvirker til at det ikke deltar flere fartøy samtidig i IØS enn det som hjemles i smutthullavtalen. For øvrig er adgangen til IØS selvsagt et forhold som håndheves av islandske myndigheter, jf. bestemmelsene om aktiv- og passiv meldinger.

Det kan tenkes flere løsninger, blant annet en utseilings-/innseilingsordning administrert av Norges Sildesalgslag og/eller av Norsk Kystvakt eller at Fiskeridirektøren får fullmakt til å fastsette bestemmelser for kontroll med innseilingen før fisket tar til. Kystvakten har i tidligere år administrert en innseilingsordning i forbindelse med at de likevel har vært i området som hjelpefartøy.

Norges Sildesalgslag har administrert en innseilingsordning i dette fisket de siste to årene, og har også i andre sammenhenger administrert utseilings-/innseilingsordninger for norske fartøy. Norges Sildesalgslag har døgnbemanning og god kontakt med flåten, og ordningen har etter Fiskeridirektørens oppfatning fungert godt. Dersom Kystvakten ikke er tilstede på feltet, vil Fiskeridirektøren foreslå at Norges Sildesalgslag også i år administrerer en innseilings-/utseilingsordning med hensyn til fartøysbegrensningen i IØS.

Dersom Kystvakten ikke vil være tilstede med eget fartøy i området, vil Fiskeridirektøren foreslå at Norges Sildesalgslag i reguleringsforskriften bemyndiges til å fastsette hvilke tidsrom det enkelte fartøy kan drive fiske etter lodde i IØS.

7.3. Utkast, dumping og neddreping

I flere år har det vært satt forbud mot utkast, dumping og neddreping av lodde. Fiskeridirektøren vil gå inn for at dette forbudet videreføres.

Fiskeridirektøren vil foreslå at det skal være forbud mot å kaste ut fangst eller avfall av fangst av lodde, og at det skal være forbudt å slippe fangst som er død eller døende.

7.4. Stengning av felt ved innblanding av smålodde.

ICES har tidligere anbefalt at områder med mye smålodde bør stenges for kommersielt fiske for å forhindre uttak av for stor mengde smålodde, og at forvaltningsmyndighetene bør legge til rette for en rask og effektiv prosess for å stenge slike områder.

Både i 1999, 2000, 2001 og 2002 fastsatte Island et generelt fiskeforbud i IØS i tiden 15. august til 15. september med tanke på beskyttelse av smålodde. Norge og Grønland ble i 1999 invitert til å gjøre det samme, men begge avslo med den begrunnelse at landene i stedet ville stenge etter behov.

Fiskeridirektøren vil gå inn for at det samme synspunktet legges til grunn for sesongen 2002/2003 ved at Fiskeridirektøren gis hjemmel til å foreta stengning ved behov.

Fiskeridirektøren foreslår at han gis hjemmel til å foreta stengning av felt med for stor mengde smålodde.

7.5. Delegasjon

Fiskeridirektøren foreslår videre at Fiskeridirektoratet gis hjemmel til å fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendig for å oppnå en hensiktsmessig avvikling av fisket.

VEDLEGG 1

Loddefisket ved Island, Grønland og Jan Mayen

Historikk

Fangstene av lodde i perioden fra 1978 til 2001 har variert i størrelsesorden fra 0 tonn i sesongen 1982/83 til 2.043.000 tonn i 1997/1998 sesongen. Av de årlige fangstene har islandske fartøy i gjennomsnitt fisket vel 80 %, norske fartøy omlag 11 % og hovedsakelig har færøyske fartøy fisket det resterende kvantumet, som de har kjøpt fra Grønland. I de siste årene har imidlertid også Grønland deltatt i dette fisket med egne fartøy.

Før 1985/86-sesongen fisket norske fartøy kun sommerlodde. Fisket foregikk i fiskerisonen ved Jan Mayen (FJM), inklusive området mellom midtlinjen Jan Mayen - Grønland og delelinjen mellom Grønland og Jan Mayen. I 1985/86-sesongen fisket norske fartøy for første gang både vinter- og sommerlodde i området. I perioden fra 1987 og frem til i dag har norske fartøy i hovedsak fisket i Islands økonomisk sone (IØS) og Grønlands sone (GS). Til orientering er det vedlagt tabell (vedlegg 2) over norske fartøys loddefangster ved Island, Grønland og Jan Mayen fra 1978 til 2002.

Norsk loddefiske 2002/2003

Den vitenskapelige tilrådning om totalkvote (TAC) for sesongen 2002/2003 var 1.040.000 tonn, hvorav inntil 690.000 tonn kunne fiskes sommeren/høsten 2001. Sommerloddefisket ble åpnet 20. juni 2001.

Fisket var regulert med overregulerte fartøykvoter, og med den begrensning at fisket ville bli stoppet når totalkvoten var oppfisket selv om det enkelte fartøy ikke hadde fisket sin kvote. Faktoren ble fastsatt til 4,1, hvorav det maksimalt kunne fiskes et kvantum som tilsvarte en faktor på 1,45 i IØS. Fisket i IØS ble stoppet den 10. juli 2002. Den 18. juli 2002 ble det loddefisket ved Jan Mayen og Grønland også stoppet, da norsk totalkvote var beregnet oppfisket.

I henhold til Fiskeridirektoratets sluttseddelstatistikk ble det totalt fisket 119.412 tonn lodde sesongen 2002/2003 av en kvote på 115.556 tonn. Hele kvantumet ble levert til mel/olje produksjon.

Noen tilleggsopplysninger om loddefisket i 2001/2002:

- Av 85 påmeldte deltok totalt 78 fartøy i loddefisket.
- Det meste et enkelt norsk fartøy fisket i løpet av loddeseongen var 2.742 tonn.
- Gjennomsnittlig fangst pr. fartøy var 1.531 tonn.

VEDLEGG 2

NORSK FISKE AV SOMMER- OG VINTERLODDE VED JAN MAYEN, GRØNLAND OG ISLAND, 1978-2002. KVANTUMET ER OPPGITT I 1000 TONN.

ÅR ¹	JAN MAYEN SONEN	OMTVISTET OMRÅDE ²	HERAV I TREKANTEN	GRØNLANDS SONE	ISLANDS SONE	TOTALT SOMMERLODDE ^{3 4}	TOTALT VINTERLODDE ⁵	TOTALT FOR ÅRET
1978	136	18				154		154
1979	39	84				123		123
1980	43	77	2			122		122
1981	89	1				90		90
1982								
1983								
1984	93	13				106		106
1985	10	183	25			193		193
1986	70	80	28			150	50	200
1987	8	74	12			82	60	142
1988		6	5		6	12	60	72
1989		0	0		52	53	52	105
1990	1				21	22	63	85
1991								
1992	1	62	58		2	65	47	112
1993	5			122		127		127
1994				14	84	98	16	114
1995					28	28		28
1996	45			101	60	206		206
1997				78	79	157	1	158
1998				66	22	88		88
1999				11	16	27	15	44
2000				39	41	80	11	91
2001				63	45	108		108
2002				70	50		5	125
SUM	540	598	130	564	506	2 338	380	2 718

¹ Det var ikke noe norsk loddefiske i området før 1978.

² Området mellom midtlinjen Jan-Mayen - Grønland og Grønlands 200 miles sone. Haag-dommen av 1993 avklarte dette spørsmålet.

³ Det er kun sommerlodde som er spesifisert nærmere på fangstområde.

⁴ Områdefordelingen er for årene 1978-1995 estimert ved hjelp av Fiskeridirektoratets sluttsetdelstatistikk, mens områdefordelingen i 1996-1998 er basert på Norges Sildesalgslags statistikk.

⁵ Vinterloddet foregår i Islandsk økonomiske sone (IØS).

